

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060102

DOM
2014-05-09
Stockholm

Mål nr
M 9186-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-09-19 i mål nr M 4444-13, se bilaga

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 Stockholm

MOTPARTER

1. Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun
196 81 Kungsängen

2. D K

3. P N

Ombud för 2 och 3: J H

SAKEN

Strandskyddsdispens för brygga på fastigheten X i Upplands-Bro kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Stockholms län beslut den 8 juli 2013, dnr 526-43428-2012, att inte medge strandskyddsdispens avseende den södra bryggan på fastigheten X i Upplands-Bro kommun.

Dok.Id 1139887

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun (nämnden), **D K** och **P N** har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Det aktuella området för den södra bryggan är inte ianspråktaget. Det saknas därmed särskilda skäl att bevilja dispens med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken. Dispens enligt 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken förutsätter att det finns så starka skäl för bryggan att de allmänna intressen som strandskyddet syftar till att tillgodose får stå tillbaka för det enskilda intresset. Ett behov av en bad- och båtbygga utgör ett svagt enskilt intresse. Det försvagas dessutom ytterligare av att det torde vara möjligt att använda den norra bryggan och badflotten samt annan del av strandlinjen. De allmänna intressena är dessutom förstärkta i detta fall. Det råder på platsen ett utökat strandskydd och området är klassat som riksintresse enligt 4 kap. 2 och 4 §§ miljöbalken för sina samlade natur- och kulturvärden. Vidare är Mälaren utpekad som nationellt värdefull med avseende på biologisk mångfald och fiske. Det enskilda intresset väger därmed inte tyngre än det allmänna intresset i detta fall.

D K och **P N** har till stöd för sin talan hänvisat till vad de anfört i underinstanserna samt tillagt i huvudsak följande. Såväl **D K** som en annan hyresgäst till henne använder den södra bryggan till bad och båtförtöjning. Med anledning av att botten är stenig och dyig finns det ingen annan möjlighet till detta. Den befintliga norra bryggan utgör inte ett alternativ. **D K** har inte tillåtelse att röra sig, bada eller att förtöja en båt så nära **P N**s hus. Det skulle dessutom vara störande för **P N** och hennes familj om andra

personer använde den norra bryggan. Då den närmaste allmänna badplatsen ligger 7 – 8 km från D Ks hus utgör inte heller det ett godtagbart alternativ.

Nämnden har anfört i huvudsak följande. Att ta bort bryggan innebär inte att området blir mer tillgängligt för allmänheten. Tillträdet till området är redan utsläckt och förbipasserande föredrar att passera ovanför trädgården i stället.

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn på fastigheten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den aktuella södra bryggan ligger inom strandskyddsområde och omfattas därmed av dispensplikt enligt 7 kap. miljöbalken. Huvudregeln är därmed att en sådan anläggning som den sökta bryggan utgör inte är tillåten.

För att dispens från strandskyddsbestämmelserna ska beviljas måste det föreligga särskilda skäl. I 7 kap. 18 c § miljöbalken räknas de omständigheter upp som får beaktas som särskilda skäl. Som en ytterligare förutsättning för dispens följer av 7 kap. 26 § miljöbalken att dispensen ska vara förenlig med strandskyddets syften. Enligt 25 § samma kapitel får en inskränkning i enskilds rätt inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses. Bestämmelsen innebär att vid prövning om ett särskilt skäl föreligger ska det göras en intresseavvägning där även hänsyn tas till enskilda intressen (prop. 2008/09:119 s. 104). Den medför inte en möjlighet att meddela dispens med beaktande av andra omständigheter än de som anges i 7 kap. 18 c-d §§ miljöbalken (jfr MÖD 2013:37).

D K och P N har till stöd för sin talan anfört att det i detta fall föreligger sådana omständigheter som avses i 7 kap. 18 c § första stycket 1 och 3.

Är området ianspråktaget?

Som särskilt skäl för strandskyddsdispens får man enligt 7 kap. 18 c § första stycket

1 miljöbalken beakta om det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Även om ett landområde i direkt anslutning till vatten är ianspråktaget ska vattenområdet normalt anses vara tillgängligt för allmänheten (jfr MÖD 2011:42). Att anlägga en brygga på det nu aktuella vattenområdet skulle utvidga hemfridszonen och få en avhållande effekt på allmänhetens möjligheter att röra sig på vattenområdet. Med anledning av det ovan anförda kan det aktuella vattenområdet inte anses vara ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Det föreligger därmed inte särskilda skäl för dispens på den grunden att området för den sökta bryggan skulle vara ianspråktaget.

Måste anläggningen ligga vid vattnet?

Enligt 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken får som ett särskilt skäl för strandskyddsdispens beaktas att det område som dispensen avser behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området.

Inledningsvis kan konstateras att en brygga utgör en sådan anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet. Därutöver ska en bedömning göras av om behovet kan tillgodoses på annat sätt. En noggrann prövning behövs i förhållande till strandskyddets syften. Stor restriktivitet bör i synnerhet gälla i områden som är tillgängliga för allmänheten och i områden som är särskilt värdefulla för djur- och växtlivet (prop. 2008/09:119 s. 105). För att dispens ska beviljas krävs det så starka skäl för bryggan att de allmänna intressena som strandskyddet syftar till att tillgodose får stå tillbaka för det enskilda intresset av att ha en egen brygga.

Som framgår av Mark- och miljööverdomstolens bedömning ovan är det aktuella vattenområdet tillgängligt för allmänheten. Fastigheten är dessutom belägen inom ett område som är av riksintresse för sina samlade natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 2 och 4 §§ miljöbalken och Mälaren är utpekad som nationellt värdefull med avseende på biologisk mångfald och fiske. Med anledning av det anförda ska det enligt Mark-

och miljööverdomstolen iakttas stor restriktivitet vid prövningen av strandsskyddsdispens för detta område.

Mot de allmänna intressena ska det enskilda intresset ställas. D K och P N har anfört att ändamålet med bryggan är att möjliggöra bad och båtförtöjning för D K och en annan av hennes hyresgäster.

D K äger den fastighet på vilken såväl den södra bryggan som den norra bryggan och badflotten är belägna. Mark- och miljööverdomstolen anser att behovet av en brygga – mot bakgrund av de rådande ägarförhållandena – borde kunna tillgodoses genom den norra bryggan och badflotten som är belägna på fastigheten. Med hänsyn till detta och med beaktande av den stora restriktivitet som gäller avseende dispens för det aktuella området, väger de allmänna intressena som ligger bakom strandskyddet tyngre än det enskilda intresset av en brygga. Det föreligger därmed inte särskilda skäl att bevilja dispens på denna grund.

Sammanfattningsvis finner Mark- och miljööverdomstolen att det saknas särskilda skäl för att meddela dispens i detta fall. Länsstyrelsens överklagande ska därmed bifallas, vilket innebär att länsstyrelsens beslut att inte medge dispens för den södra bryggan ska fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Mikael Schultz samt hovrättsrådet Margaretha Gistorp, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Anna Olsson

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-09-19
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 4444-13

KLAGANDE

D K,

2. P N,

Ombud för 1 och 2: J H

MOTPARTER

1. Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun, 196 81 Kungsängen

2. Länsstyrelsen i Stockholms län, Box 22067, 104 22 Stockholm

SAKEN

Strandskyddsdispens för brygga på fastigheten Upplands-Bro X

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2013-07-08 i ärende nr 526-43428-2012,
se domsbilaga 1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut i följd varav bygg- och miljönämndens i Upplands-Brokommun beslut den 12 november 2012 (Bmn § 62) om strandskyddsdispens gäller även för den södra bryggan.

Dok.Id 332926

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Genom beslut den 12 november 2012 beviljade bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun (nämnden) strandskyddsdispens för två befintliga bryggor samt en badflotte på fastigheten Upplands-Bro X. Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) beslutade med stöd av 19 kap. 3 b § miljöbalken att ta upp frågan till prövning och upphävde sedan strandskyddsdispensen för den södra bryggan i beslut den 8 juli 2013.

P N och D K har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

P N och D K har yrkat att mark- och miljödomstolen, med upphävande av länsstyrelsens beslut, ska fastställa nämndens beslut om dispens för bryggan. Vidare har klagandena begärt syn på platsen.

Till stöd för sin talan har klagandena anfört i huvudsak följande.

Fastigheten X ägs av D K och hyrs ut till P N med familj nyttjar den norra bryggan och den badflotte för vilka strandskyddsdispens beviljats. D K äger och bebor även två fastigheter som ligger norr om X, utan kontakt med vattnet. För att kunna nyttja vattenområdet har de kommit överens om att D K ska ha rätt att ta väg över fastigheten samt ha en egen brygga nere vid strandkanten, den nu aktuella s.k. södra bryggan.

Länsstyrelsen har i sitt beslut utgått från att området för den södra bryggan inte är ianspråktaget och inte prövat den frågan särskilt. Detta är fel då aktuell fastighet är i sin helhet ianspråktagen och saknar betydelse för allemansrätten. Den är omgiven av staket och andra bebyggda fastigheter. Dess tomtplats måste anses omfatta hela landfastigheten från bostadshuset och ner till vattnet, ett område som till största del täcks av klippt gräsmatta. Nere vid vattnet finns den numera dispensgivna norra

bryggan och en badflotte. Även på fastigheten söder om aktuell fastighet finns en dispensgiven brygga. Mellan den norra och den nu aktuella södra bryggan finns ett vassbälte, som gör att allmänheten inte rör sig utmed strandkanten. Nu aktuell brygga ligger på en plats där vassen inte växer och bryggan skjuter inte längre ut i vattnet än vad vassen gör på ömse sidor om den. Tvärtom sträcker sig vassen på ömse sidor om bryggan nästan fyra meter längre ut i vattnet än vad bryggan gör. På det sättet ligger bryggan i princip - för en utomstående betraktare - dold i vassen.

På grund av det ovan anförda är det så som nämnden funnit, att området är ianspråktaget och saknar betydelse för det rörliga friluftslivet. Bryggan hindrar således inte allmänhetens friluftsliv och utökar heller inte fastighetens privata zon.

Beträffande djur- och växtliv är bryggan omgiven av vassbälten på ömse sidor. På platsen för bryggan växer dock ingen vass. Precis som nämnden funnit är skyddet för djur- och växtlivet på fastigheten säkerställt genom att de vassbeväxta områdena bevaras.

Mot bakgrund av ovan finns det skäl i enlighet med 7 kap 18 c § första punkten miljöbalken att bevilja strandskyddsdispens. Åtgärden strider inte mot strandskyddets syften. Länsstyrelsens beslut skall därför undanröjas och dispens meddelas i enlighet med kommunens beslut.

Klagandena har vidare anført att om domstolen inte skulle finna området ianspråktaget så väger deras intresse tyngre än det allmännas vid den intresseprövning som ska göras enligt 7 kap. 25 § miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen har företagit syn på platsen.

DOMSKÄL

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken får inte anläggningar eller anordningar utföras om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt.

Vid synen har följande kunnat iakttas.

Den aktuella södra bryggan ligger utanför ett stängsel som synes utgöra tomtgräns. Längs med stängslet går en gångväg (passage) ned mot bryggan som döljs av ett buskage. I vattnet är bryggan omgärdad av ett stort vassbälte. Bryggan är en mindre badbrygga vars inre del är fast och den yttre delen flytande. Vattnet är grumligt varför siktdjupet är kort. Enligt uppgift som får godtas är botten dyig. Bryggan är således en förutsättning för att bad ska kunna ske på platsen.

Mark- och miljödomstolens bedömning.

Växt- och djurlivet påverkas inte. Det föreligger ett betydande enskilt intresse av att kunna bada på platsen. Bryggans avhållande effekt på allmänhetens tillträde till gångvägen, själva bryggan och området i övrigt torde vara mycket liten om ens någon. Att inte lämna dispens för bryggan skulle innebära en inskränkning av användningen av området som går längre än vad som krävs för att tillgodose strandskyddets syfte (7 kap. 25 § miljöbalken). Länsstyrelsens beslut ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 10 oktober 2013.

Bjarne Karlsson

Jan-Olof Arvidsson

I avgörandet har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Ingrid Lidgard.